

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-307

28.3.2022

Fremtind Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Minst 50 % ufør - reservasjon – deler av 50 % uførhet omfattet av reservasjon - § 13-5.

Forsikrede hadde en uføredekning som ga rett til uførepensjon ved minst 50 % arbeidsuførhet, men med reservasjon for funksjonell tykktarmssykdom/irritabel tarm. Han ble 50 % arbeidsufør og fremmet krav. Saken reiste spørsmål om deler av uførheten skyldtes plager som var omfattet av reservasjonen. Nemnda bemerket at den fremlagte medisinske dokumentasjonen viste at forsikrede i mange år hadde hatt store problemer med mage/tarm og at det i senere år hadde tilkommet flere andre plager som tinnitus/hørselsplager og søvnplager. Forsikrede var 50 % ufør og nemnda la til grunn at deler av uførheten skyldtes mage-/tarmproblemer som var omfattet av reservasjonen. Forsikrede hadde da ikke krav på ytelser og selskapet fikk medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede tegnet i 2017 en uføredekning. På bakgrunn av helseopplysninger tok selskapet slik reservasjon:

Forsikringssum kr. 50.000,00 kjøpt 08.07.2017 kommer ikke til utbetaling ved arbeidsuførhet som skyldes funksjonell tykktarmsykdom/irritabel tarm.

Reservasjonen er tatt inn i forsikringsbeviset.

Notater fra ernæringsfysiolog februar og april 2019 viste plager med mage.

Fastlegejournalen for tidsrommet 30.11.19-4.4.20 omtaler i hovedsak andre plager enn mage/tarm. Forsikrede fikk ny fastlege fra 1.2.20.

Det ble 2.12.19 notert akutt øresus/tinnitus som hadde kommet plutselig i løpet av siste del av november. Han ble sykemeldt fra 2.12.19. Videre etter hvert hodepine, kvalme mm av den grunn.

Fastlegen henviste 27.1.20 forsikrede til IBS (Irritable bowel syndrome) klinikk. I henvisningen er hoveddiagnosen angitt som irritabel tarm-syndrom D93. Det fremgår videre at forsikrede er diagnostisert med IBS, sliter med magebesvær og obstipasjon, og er grundig utredet. Det heter videre:

Bruker masse energi og tid til å tømme seg. Hele familien påvirket av hans sykdomsbilde.

Fra februar 2020 har fastlegen også notert plager med øynene. Den 12.2.20 heter det at forsikrede er sykemeldt for tinnitus og "delvis også grunnet mageproblemene", med hoveddiagnose irritabel tarm-syndrom og bidiagnose tinnitus. Den 14.4.20 noterte legen forverring med akutte magesmerter. Videre nyoppstått vannlating om natten.

Videre at:

Dette i lag med tinnitus og magesmerter tærer meget på nattesøvnen i seg selv, og gjør at enda flere timer går med til å prøve å sove igjen.

I notat 29.4.20 omtaler fastlegen mye mageplager, praksis med foodmap og at det var få matvarer han kunne spise. Deretter en del notater om luftveisplager og eksem før notat 22.6.20 om bl.a. søvnplager, tinnitus, hodepine og svimmelhet, og fortsatt sykemelding 50 %, før nytt notat om smerter i ledd, muskler tinnitus og hodepine 3.8.20. Legen noterte noe bedring om sommeren når han kunne ta ting i eget tempo, men at han slet generelt med smerter i ledd og muskler, tinnitus og hodepine.

Notater fra ernæringsfysiolog 29.4.20 og 10.6.20 omtaler plager med mage/tarm.

Forsikrede fremmet krav 6.10.20, og oppga tinnitus som uforeårsak, og første legebesøk/sykmeldingsdag 2.12.19.

I Legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav 20.10.20 anga fastlegen som hoveddiagnose leddsmerter i flere ledd og som bidiagnoser tinnitus, IBS, hodepine og synsforstyrrelse. Det ble opplyst om ledd- og muskelplager siden i alle fall 2012 og langvarige plager fra magen med diagnose IBS. Under behandlingsplan ble det oppgitt å spise matvarer han tåler og å legge til rette for deltid arbeid. På spørsmål om hvordan funksjonsevnen generelt var nedsatt på grunn av sykdom fremgikk:

Muskel, leddverk, tinnitus øker og hodepine øker ved mye jobbing. IBS plager og mye mat han ikke tolererer.

I Legeerklæring til selskapet 20.10.20 er som hovedårsak til uførheten oppgitt leddsmerter flere ledd, tinnitus. Under utviklingen heter det:

Vedv. mageplager, konstant tinnitus, tidvis hodepine, konstante muskel ledd verk.

Lege oversendte selskapet epikriser fra før 2019, som viste mye plager i blant annet tarm/mage og snevert kosthold av den grunn.

I brev til selskapet 23.11.20 omtalte fastlegen diverse helseplager over flere år "samt nye som dukker opp etter hvert". Hun oversendte en beskrivelse fra forsikrede selv av 12.2.20 med beskrivelse av hans "Helseutfordringer over mange år". Fastlegen mente det var vanskelig "å anslå prosentvis arbeidsuførhet utenom mage og tarm plagene".

Det var nok også grunnen til at IBS/mageplagene falt litt utenfor desverre.

Selskapets rådgivende lege uttalte 30.11.20 at ernæringsfysiologens notater og legens henvisning 27.1.20, viste

... klart at hans mage-tarm-plager har en vesentlig større plass i sykdomsbildet enn de første erklæringene ga inntrykk av, og han er mindre enn 50% ufør av forhold som faller utenfor reservasjonen.

Selskapet avslo kravet 1.12.20.

Den 14.12.20 uttalte rådgivende lege:

Hans klage endrer ikke vurderingen, han er 50% arbeidsufør og det må anses klart at hans tarmplager spiller inn. (Det er ikke uvanlig at en lege kan søke en pasient til et behandlingsforsøk/prosjekt legen er kjent med.)

Den 26.1.21 skrev fastlegen at forsikrede ikke hadde vært sykemeldt for IBS siden 2009, men slet med søvn og var utmattet pga. tinnitus.

Forsikrede har i det vesentlige anført at plager omfattet av reservasjonen ikke er en del av årsaken til hans 50 % uførhet. Han har hatt disse plagene siden 2009 og jobbet 100 % med dem. Det er de senere oppståtte plager, særlig tinnitus og leddplager med følger som søvnplager mm, som alene er årsak til arbeidsuførheten. Den nye fastlegen misforsto da hun skrev at mage/tarm/IBS var en del av årsaken til hans arbeidsuførhet. Dette bekreftes når hun i legeerklæring ved uførhet ikke gir IBS/mage/tarm som årsak til uførheten.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikredes langvarige plager i mage/tarm/IBS er en del av årsaken til hans 50 % uførhet. Når rett til uføreytelse først inntreffer ved 50 % arbeidsuførhet, er dette tilstrekkelig til at selskapet kan avslå kravet med grunnlag i reservasjonen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Forsikrede har en uførepensjonsforsikring i selskapet. Da avtalen ble inngått, tok selskapet reservasjon for "arbeidsuførhet som skyldes funksjonell tykktarmsyndrom/irritabel tarm". Saken for nemnda gjelder om selskapet kan avslå forsikredes krav på utbetaling av uførepensjon med henvisning til reservasjonen.

Utbetaling ved arbeidsuførhet forutsetter etter vilkårene for uførepensjon av 15.5.15 nr. 1 at forsikrede:

... i forsikringstiden har vært minst 50 % arbeidsufør sammenhengende i en periode lenger enn karenstiden som følge av sykdom eller ulykke, inntruffet i forsikringstiden, ...

Retten til ytelse forutsetter således at forsikrede i forsikringstiden er blitt minst 50 % arbeidsufør. Forsikrede har siden 2.12.19 vært 50 % arbeidsufør. Rett til uførepensjon er da betinget av at ingen del av arbeidsuførheten skyldes forhold som er omfattet av reservasjonen.

Nemnda må av den grunn ta standpunkt til om noe av arbeidsuførheten skyldes forhold omfattet av reservasjonen. Nemnda legger til grunn at reservasjonen omfatter de plagene som omtales som mage-/tarmproblemer eller IBS. Nemnda legger den fremlagte dokumentasjonen til grunn.

Forsikrede anfører at hans arbeidsuførhet skyldes andre plager enn hans mage/tarmrelaterte problemer. Nemnda viser til at den fremlagte medisinske dokumentasjonen viser at forsikrede i mange år har hatt store problemer med mage/tarm og at det i senere år har tilkommet flere andre plager som tinnitus/hørselsplager og søvnplager.

At forsikrede har hatt mage/tarmproblemer siden 2009 uten sykemelding betyr ikke at det kan legges til grunn at han ville ha fortsatt å klare å arbeide 100 % om ikke tinnitus og andre plager hadde tilkommet. Det er summen av plager som er årsak til uførheten, og her inngår plagene i mage/tarm som en ikke uvesentlig komponent.

Så lenge arbeidsuførheten er 50 % og noe av den må anses å skyldes forsikredes mage-/tarmproblemer, vil reservasjonen stenge for retten til uførepensjon.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).